

Slovenski Dom.

Napredno kmetsko glasilo.

Izhaja vsako soboto in velja do konca tega leta 1 K za Avstro-Ogrsko, 1 marko za Nemčijo, 2 liri za Italijo in $\frac{1}{2}$ dolarja za Ameriko.

Posamezne številke veljajo 10 vinarjev.

Za oznanila se računa: trisporna petit-vrsta 20 vin., vsa stran 60 K, pol strani 30 K, četrt strani 15 K, osminka strani 8 K. Pri vseletni inserciji primeren popust.

Dopisi se naj frankirajo in pošiljajo na uredništvo „Slovenskega Doma“ v Ljubljani, Knaflcova ulica št. 5 I. nadst. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina in oglasi se naj pošiljajo upravništvu „Slov. Doma“ v Ljubljani.

Naš list in klerikalci.

Da so naši klerikalci nad vse podli in hudobni ljudje, o tem smo se že mnogokrat dobro prepričali.

Vse, prav vse oblajajo in obgrizejo, kar jim ni po volji.

Gorje osebi, ki se ne pokori slepo njih poveljem in ukazom. Nasprotujejo in preganjajo takega človeka, koder le morejo. Dobro je edino to, da ni preveč takih med nami, ki bi imeli kakršenkoli strah pred njimi. Tudi po deželi se ne puste narodno-napredni ljudje uganjati od klerikalcev v kozji rog.

Kako pa počno s svojimi pohlevnimi ovčicami in kimovei? Naj bodo še taki neznačajneži, sebičneži in hudobneži, povzdigujejo jih v sedma nebesa.

Posamni slučaj o klerikalnih hudobijah po naši deželi so dovolj znani. Kakor napadajo in preganjajo naše poštenjake po deželi, tako in še mnogo bolj se zaganjajo proti našemu listu »Slovenskemu Domu«. Boje se, da bi naš pošten, a samo preveč gotovim ljudem verujoč slovenski kmet ne spregledal popolnoma ter ne odpodil dosedanjih svojih »dobrotnikov in prijateljev«, ki imajo za njega polne košare sladkih, medenih besedi, a družega nič; zato se trudijo in pote, da bi naš kmet kar najdalje ostal slep ter imel mreno na svojih očeh.

Zato so se vrgli z vsem ognjem na naš napredni kmetski list, ki ga na najpodlejši način obrekujejo pred ljudstvom ter hujskajo proti njemu, češ, da je brezverski, ali vsaj veri nasproten.

Posebno še leži naš list v želodeu klerikalnemu »Domoljubu«. Kakor razdražen modras, tako piha proti njemu! Ker vidi, da z obrekovanjem in zasmehovanjem proti njemu nič ne opravi, je pričel z versko gonjo in bojem, kakor da bi »Slovenski Dom« klical na vojno proti katoliški veri.

Slovenske naprednjake, slovenske kmete kot čitatelje in naročnike »Slovenskega Doma« prišteva in meče v svoji

gnusni hudobiji v en koš z brezverskimi barcelonskimi revolucionarji. Nič manj kakor samo 25krat v enem samem članku imenuje slovenske naprednjake brezverske kranjske liberalce in hinavsko vprašuje nič manj kakor desetkrat: »Ali bi bilo kaj takega mogoče tudi pri nas?« Nič vrednež in nihče drugi kakor popolnoma izprijen človek je sposoben takih vprašanj, je zmožen spisati članek, kakoršnega je priobčil »Domoljub«. Piše take bajke, na katerih se da laž takorekoč otipati. Tako pripoveduje med drugim: da so od liberalcev nahujskani in opijanjeni ljudje sežigali katoliške redovnice, menihe, duhovnike, da so razdirali pokopališnih križe; morili mlade fante, ministrante, ki so stregli ravno pri maši, da so mežnarje pribijali na križ in starim redovnicam vlivali v usta razstopljen svinec in še mnogo drugega, da se res človeku kar lasje ježe, ako čita ta »grozodejstva«. Ni čuda, da vsled takih hujskarij gotove »device« kar nore, ko slišijo toliko takih čenč. Zato tudi kar besne proti hudobnim »liberalcem«, ki baje hočejo vse te izmišljene španske in francoske razmere zanesti na Kranjsko.

Najboljše na vsi stvari je to, da je v »Domoljubu« vse zlagano, kar je napisano v dotičnem članku.

In sicer je zlagano s posebnim namenom očrnuti slov. naprednjake pred ljudstvom. Ali je to pošteno? Ali ni vredno največje obsodbe tako početje? Celo resni katoliški listi o teh stvareh niso nič vedeli. Ali bi molčali, če bi bilo le količkaj resnice na celi stvari.

Kakor smo iz verodostojnih klerikalnih virov poizvedeli, je objavil »Domoljub« oni članek samo zato, da omrzi in očrni pred slovenskim ljudstvom list »Slovenski Dom«. Ker se boji poštenega nasprotnika, zato je pričel proti njemu nepošten boj.

»Slovenski Dom«, svest svoje naloge, da mu je treba obveščati svoje čitatelje tudi o važnih svetovnih dogodkih, je poročal svoječasno o razmerah, ki vladajo se-

daj v Španiji. Odkrito je izrazil svoje mnenje, da je ondote revščine in skrajno nesrečnih razmer kriva ondota duhovščina. Končno je izrekel — samo izrekel — bojazen, da bi se lahko tudi pri nas v bodočnosti kdaj kaj takega zgodilo, česar pa nas bog varuj, češ, da tudi pri nas ni vse vse tako, kakor bi moralo biti. Zato se je razkoračil »Domoljub« kakor petelin na domačem dvorišču in pričel kričati: »Slovenski Dom« je list brezvercev, liberalcev, anarhistov, socialnih demokratov i. t. d., v boj proti njemu, izogiblji se ga, čista, nepokvarjena kmetska duša, da se ne okužiš. Mi pa pravimo: ne verjemite tega, kar piše in govori »Domoljub«, iz katerega govori sama bleda zavist, ker je »Slovenski Dom« že v par tednih svojega izhajanja pridobil med ljudstvom na tisoče naročnikov, in strah, da bi ljudstvo vsled čitanja »Slovenskega Doma« spregledalo ter spoznalo svoje dosedanje klerikalne osrečevalce kot prave »ljudske sieparje«.

Draginja in klerikalni poslanci.

(Dopis iz selške doline.)

V naši domovini ni menda nobenega kmeta, ki bi žito prodajal, pač pa nas je več tisoč gospodarjev, ki moramo žito kupovati. Letos je žito drago, kot že mnogo let ni bilo in marsikateri oče se s skrbjo povprašuje, kako bo preživel družino, če ne bo kmalu boljše. Zakaj pa je taka draginja? Ali je morebiti po svetu splošno pomanjkanje žita? O ne, v balkanskih državah, to je v Srbiji, Bolgariji in Rumuniji ga imajo dovolj, da ga niti ne morejo prodati. Naša država pa ne pusti žita iz teh držav k nam, češ, da bodo potem naši kmetje oškodovani, ker bodo morali žito ceneje prodajati. Ko je letos nastala taka draginja in je delavsko ljudstvo vedno bolj vpilo zoper draginjo, je hotela vlada skleniti z balkanskimi državami pogodbe, po katerih bi smele one države nekaj žita in živine k nam uvažati, a mi bi lahko tja

prodajali svoje tovarniške izdelke. Tako bi bilo vsem vstreženo. Da bi nam bilo žito iz balkanskih držav dobrodošlo, nam ni treba dokazovati, ker potem bi naenkrat jenjala draginja. Pa tudi buše iz omenjenih držav bi ne delale naši živini konkurence, ker so slabše kakovosti in tudi uporabne le za mesarja. Saj jih tudi naši kmetje jeseni radi kupujejo in gotovo se ne bi nihče jezil, če bi bile še cenejše. Tako gotovo vsak sprevidi, da je vlada prav imela, če je hotela skleniti trgovinske pogodbe z balkanskimi državami. In veste, kmetje, kdo se je temu vstavljal in to zabranil? To so bili naši klerikalni poslanci, med njimi tudi dr. Krek in Demšar. Kako so vam jih hvalili klerikalni časopisi, kako so jih priporočali po prižnicah, kako sta oba obetala, da bosta delovala na to, da bosta kmet in delavec lažje živela. A ko je prišla ura poskušnje, sta pozabila na kmete, svoje volilce. Njima in tovarišem se imate zahvaliti kmetje in delavci, da drago plačujete žito in moko, pa tudi vi sodarji, ki ste pozimi včasih mnogo zaslužili s sodčki za žeblje. Ker naša država ne pusti voziti k nam žita iz balkanskih držav, pa tudi one države ne puste voziti k sebi naših tovarniških izdelkov. To se čuti posebno v tovarni na Savi, kjer vsled tega nimajo dela, ker so večino izdelkov prodajali v balkanske države. Zato pa v tovarni tudi ne potrebujejo sodčkov, in zidarjem, krovcem in drugim, ki so pozimi delali sode iz krajcev, je odjeden lep zaslužek. In temu so krivi klerikalni poslanci. Pa zakaj so storili to? Nekaj iz nagajivosti, nekaj pa zato, ker so jim ljubši nemški grofje in grajščaki ter ogrski judje, ki žito prodajajo, kot naši kmetje, ki žito kupujejo. Da si morejo torej nemški in ogrski grofi zidati razkošne gradove, voziti se v krasnih kočijah, se veseliti in denar razmetavati z ženskami in v igrah po velikih mestih, zato mora naš revni kmet in delavec drago plačevati žito, zato je prišel naš ubogi delavec ob zaslužek! Sam naš modri cesar, ki se sicer malokdaj javno oglasi, rekel je o tem, da so klerikalni poslanci ubranili trgovinske pogodbe: To je škandal! Da, tudi mi rečemo, to je škandal, da poprej obetate ljudstvu zvezde z neba, potem pa mu še cenega kruha in bornega zaslužka ne privoščite! Seveda, Demšarju sta oče in stric dosti zapustila; on ne občuti draginje in delati mu tudi ni treba. On je gospod in kmečko obleko obleče le, kadar gre na kako veselico ali pa, kadar gre na kak volilni shod, da bi kmetje mislili, da je res kmet. Tudi dr. Krek ima lepo plačo kot profesor in kot poslanec 20 K na dan in se lahko dela, kot bi nič ne imel. Kdor dobiva le kot poslanec šeststo kron na mesec, se lahko norčuje iz kmetovega praznega žepa. Tako je, dragi kmet in delavec, s tvojimi poslanci! Ko so bile volitve, obetali so za žive in mrtve, kako bodo delali za te. In kaj so naredili? Morebiti so res kakemu boga-

tinu izprosili kako podporo, da si je mogel napraviti moderen hlev, ki bi ga bil tudi lahko postavil brez podpore. Kaj pa so storili za ubogo ljudstvo? Le premisli in moral boš reči: Nič! Nasprotno, celo škodovali so mu, kakor ste videli iz zgoraj popisanega. Zato, dragi kmet in delavec, kadar te bodo še prosili ob volitvah, da jih voliš, ne daj se jim ujeti, pokaži jim vrata!

Politični pregled.

Avstrija.

Koncem preteklega meseca je dala vlada zapreti vse šolske zavode »Svobodne šole« na Dunaju. To je storila, da ustreže nemškemu klerikalnem. Ker je to nasilstvo silno ogorčilo nemške svobodomiselne kroge, je vlada v svoji prebrisanosti izdala ukaz, da se morajo zapreti tudi vse privatne češke šole na Dunaju in v Poštorni. S tem je vlada hotela dati zadoščenje nemškemu svobodomiselnim krogom za zatvorenje šolskih zavodov »Svobodne šole«. Svobodomiselni Nemci so se v svojem šovinizmu res dali speljati na led in so kar preko noči pozabili na zadani jim udarec. No, drugo vprašanje pa je, če bodo Čehi mirno požrli krivico, ki jim jo je zadala Bienerthova vlada. — Te dni so se začela pravna pogajanja med Čehi in Nemci, ki jih je sklical ministrski predsednik. Češki poslanci so se teh pogajanj sicer udeležili, toda gotovo je že danes, da ne bodo za tako spravo, ki bi jo želela vlada. Spravna pogajanja se bodo razbila, ne da bi bilo omogočeno redno delovanje češkega deželnege zbora, kar je predpogoj za delovanje državnega zbora. Vlada je torej sedaj na jensen tam, kjer je bila o času, ko je zaključila državnozbornsko zasedanje. Položaj se zanjo ni niti za las zboljšal, pač pa znatno poslabšal. Poljska ljudska stranka, ki je že preje omahovala med vlado in opozicijo, se je v zadnjem času docela približala »Slovanski Enoti«. V bodočem državnozbornem zasedanju bo vlada torej imela proti sebi ne samo »Slovansko Enoto« in socialne demokrate, nego tudi Maloruse iz Galicije in poljsko ljudsko stranko. Baronu Bienerthu torej ne bo preostajalo drugega, kakor da odstopi ali pa razpusti državni zbor. Odločil se bo najbrže za razpust državnega zbora. Vse torej kaže na to, da bomo imeli v kratkem nove državnozbornske volitve.

Ogrska.

Pretekli teden je zboroval v Pešti mednarodni kongres zdravnikov. V znak protesta proti barbarskemu zatiranju narodnosti na Ogrskem, se slovanski in romunski zdravniki niso udeležili tega kongresa. V slovanski javnosti je napravilo jako mučen utisk, da so se vkljub temu sklepu udeležili kongresa nekateri ruski in bolgarski zdravniki. Istočasno, ko je

zboroval kongres v Pešti, so imeli odposlanci slovanskih zdravnikov na Dunaju zborovanje, kjer so sklenili ustanoviti vse-slovansko zdravniško zvezo. Za predsednika je bil izvoljen Poljak, vseučiliški profesor v Krakovu dr. Wyherkiewicz.

Hrvatska.

Pri prvi razpravi v »veleizdajniškem« procesu je bil navzoč kot zagovornik tudi odvetnik dr. Žarko Miladinović. Predsednik ga je izključil od zagovorništva, češ, da je tudi on osumljen »veleizdaje«. In res so ga kmalu nato zaprli ter izročili vojnemu sodišču, češ, da je nabiral prostovoljce za Srbijo ter pošiljal orožje v Bosno za vstajo. Vojno sodišče je zaslišalo nad 70 prič in prišlo končno do prepričanja, da je dr. Miladinović nedolžen. Zato ga je oprostilo vsake krivde ter ga preteklo soboto izpustilo na svobodo. Nadejamo se, da bo tudi civilno sodišče sodilo v procesu proti srbskim »veleizdajnikom« prav tako pravično, kakor je sodilo vojaško. Tudi v tem procesu je obravnava dokazala, da so vsi obtoženci nedolžni. Zato bo tudi civilnemu sodišču lahko izreči oprostilno sodbo.

Srbija.

Pretekli teden je izbruhnila, kakor tudi civil. sodišče sodilo v procesu proti 53 ki je grozila strmoglaviti ministrstvo, v katerem so zastopane vse stranke. Končno se je posrečilo odstraniti vsa nesoglasja med posamnimi člani kabineta ter s tem omogočiti nadaljni obstanek starega ministrstva. Da je to v interesu Srbije, ki bolj, kakor druge države potrebuje mirnega notranjega razvoja, nam pač ni treba posebe naglašati.

Bolgarska.

V petek, dne 3. t. m. se je končal v Sofiji kongres bolgarskih čebelarjev. Navažamo ta kongres v političnem pregledu, ker je bil na tem shodu sprejet važen in pomenljiv predlog, naj se osnuje vseslovanska čebelarska zveza. Predlog je bil sprejet z velikim navdušenjem ter izvoljen poseben odsek, ki sestavi pravila za to zvezo ter stopi v stiko z ostalimi čebelarskimi društvi glede sklicanja skupnega vseslovanskega shoda. — Ta dogodek kaže, da se Slovani vkljub vsem zaprekam vendarle vedno bolj in bolj zblížujemo na vseh poljih! Kri pač ni voda!

Rusija.

V slovanski Rusiji so žalibog še vedno na krmilu narodno brezspolni ali pa nemški uradniki. O tem se lahko prepričamo dan za dnevom. Nemci imajo na Ruskem sto in sto svojih šol, v katerih se otroci vzgojujejo popolnoma v vsenemškem duhu. Toda te šole se ruskim nemčurkim uradnikom ne zde nevarne, pač pa vidijo nevarnost za rusko državo v — poljskih šolah. Zato je ruska vlada dala te dni zapreti 185 poljskih šol. Kdaj bo prišla v Rusiji na krmilo zares slovanska vlada?

Ruski kmet o delu in življenju med slovenskimi kmeti.

Kakor smo že poročali v listu, je poslalo rusko društvo »Ruskoje Zerno« po posredovanju župana Ivana Hribarja več ruskih mladeničev na Slovensko, da se izpopolnijo v kmetijstvu. Trije izmed teh mladeničev, Pavel Klemanov, Ivan Kostrov in Jefim Veselov so zaposleni pri veleposestniku Treotu v Mali vasi pri Trebnjem, eden, Vorobjev pa se uči predvsem mlekarstva na posestvu župana Hribarja v Cerkljah. Klemanov, Kostrov in Veselov so poslali obširna pisma društvu »Ruskoje Zerno« o svojih utiskih in doživljajih na Slovenskem. Ta pisma je priobčil »Selski Vjestnik«, dnevnik, namenjen ruskim kmetom.

Ker je zanimivo, kako sodi ruski kmetijski mladenič o svojem bivanju med slovenskimi kmeti, priobčujemo tu nekaj odlomkov iz pisma Jefima Veselova.

Veselov piše med drugim: »Komaj smo poželi žito, smo jeli sejati repo in ajdo ter kositi otavo. Lucrsko deteljo bomo te dni kosili že drugič. Često se tu prigo-di, da kosijo travo po petkrat na leto.

Ker vam že pišem, dovolite mi, da vam odgovorim na vašo pripombo, naj se ne bojimo truda in naj ne delamo sramote v daljni tujini ruskemu imenu. Bodite prepričani, da smo si bili vsi mi od svojega odhoda iz Rusije v svesti, da imamo mi kot prvi gojenci »Ruskega Zerna« veliko odgovornost pred vso Rusijo.

Zapustili smo rodni dom, svojo rodbino in domovino rusko, žrtvujoč svojo svobodo in skromna sredstva, ki smo jih imeli, ter se odpravili na daljno pot z gorečo željo, da bi pomagali sebi in svoji domovini. Ta naša želja je premagala vsa odsvetovanja nekaterih naših malodušnih in ne dalekovidnih znancev, ki so nas strašili še pred odhodom.

Sedaj, ko smo se prepričali, da se da tu marsikaj naučiti, da je tu življenje boljše in razumnejše, kakor pri nas, se je v nas vera v bodočnost še okrepila in postalo nam je jasno, da je naša naloga velika in jasna.

Uvaževati je treba, da se mi ne učimo samo za - se, marveč v prvi vrsti v to, da bi potem poučevali svoje brate — ruske kmete, kako je treba zboljšati obdelovanje polja, kako je treba preurediti naše vsakdanje življenje . . .

V zadnjem času smo si tu med Slovenci silno okrepili duha.

Nisem si nikakor mogel predstavljati, da bi imel ruski narod daleč tam v tujini tako dobre, navdušene in odkrite prijatelje, kakor so bratje Slovenci.

Sprva je nam bilo dolgčas in zdelo se je nam vse tuje, a sedaj smo tukaj, kakor doma sredi svojcev.

Težko je seveda opisati, kako presrečno nas povsodi sprejemajo in pozdravljajo, s

kakim zanimanjem poslušajo našo govoreco, kako nam kličejo povsodi, kjer se pojavimo: »Živela Rusija, živio Rusi!« Ej, pri bogu, solze nam pri takih prilikah silijo v oči!»

Iz tega pisma je razvidno dvojje: 1. Kako visoko razumeva ruski mladenič, ki je bil k slovenskemu kmetu poslan, da se uči in izpopolni v kmetijstvu, svojo nalogo, in 2. kako zelo ga veseli, da je našel v daljni tujini v slovenskem kmetu brata po krvi, po jeziku, in, kar je zanj najvažnejše, tudi po stanu.

Severni tečaj odkrit.

Že desetletja so se razni raziskovalci in učenjake trudili, da bi odkrili severni tečaj. Na sever so bile poslane razne ekspedicije, ki so se vrstile brez uspeha ali pa so se ponesrečile. Pretekli teden pa je došla v Kodanj na Dansko brzojavka iz Grenlanda v Severni Ameriki, da se je ameriškemu raziskovalcu dr. Cooku posrečilo priti na severni tečaj. Te dni se je dr. Cook pripeljal na parobrodu, ki se je vrnil iz Grenlandije, v Kodanj ter je potrdil, da je 21. aprila 1908 prišel na severni tečaj. Podrobnosti, ki jih je navedel, so učenjake strokovnjake utrdile v prepričanju, da je dr. Cook res odkril severni tečaj. Toda komaj je bil dr. Cook par dni v Kodanju, že je prišla s severa preko New Yorka druga brzojavka, ki pravi, da se je tudi drugemu ameriškemu raziskovalcu Pearyju posrečilo dospeti na severni tečaj in sicer že 9. aprila 1908. Potemtakem bi bil Peary prvi, ki je prišel na severni tečaj. Sedaj bo se seveda vnela med obema raziskovalcema ljuta borba za prvenstvo. O izidu te borbe bomo poročali.

Razgled po Slovenskem.

r Logika. Somišljenik nam piše: »Slovenec« ne more, bolje rečeno, noče razumeti, da se katoliška vera, kakršna se uči po naših cerkvah in je pisana po naših od avstrijskih škofov odobrenih šolskih katekizmihi, loči od klerikalizma, kakor noč in dan. Nobeden pameten človek ne more biti nasproten katoliškim naukom, ki so svobodomiselnost nad vse, moralški in potrebni za krotenje strasti v človeku. Iz teh lepih nauk posnamemo, da je bog dal človeku prosto voljo, božje zapovedi in s posebnim poudarkom zapoved ljubezni do bližnjega. Naše učiteljstvo se je premnogokrat izjavilo, da je katoliško, a ne klerikalno. Dokazalo je s premnogimi, do danes še ne ovrženimi dokazi v svojem stanovskem listu »Učiteljskem Tovarišu«, da klerikalizem tepta z nogami lepe nauke katoliške vere. Prosil je protidokazov in izjavilo, da hoče vse preklicati, ako se z dejstvi in s stvarno polemiko dokaže, da

je na krivi poti. Tako pišejo možje in pravi katoličani, ki so odgojitelji našega naroda, po številu nad 2000. Kaj mislite, da so se drznili naši klerikalci ovreči to gorostasno, uničujoče očitjanje? Oni gostobesedni klerikalci, ki se vedno hlinijo in bijejo na svoje prsi, trdeč, da so zastopniki katoliške vere, molče kot skala. Mesto protidokazov, jemljejo dan na dan klerikalno blato v svoje roke ter v »Domoljubu« in »Slovenec« lažejo, obrekujejo, netijo sovraštvo, zavijajo resnico, psujejo in imajo vse one, ki ne trobijo brez ugovora v njihov politički rog, za krivoverske pse, katerim ne privoščijo drugega, kakor palico in breco. Kdor je njihov politički somišljenik, ta je pravi katoliški mož, čeprav je hinavec in lopov prve vrste. »Jaz te ne vprašam po veri, marveč kateri politički stranki pripadaš«, je gelso našega klerikalizma. S hudičem, peklom in z zlorabo vere so dobili tekom časa nerazsodno maso na svojo stran. Ali je potem kaj čudnega, da se pojavljajo ljudje — svobodomisleci, ki ne verujejo v boga, ne v hudiča, kakor klerikalizem sam kaže s svojimi deli? Naš klerikalizem bije s svojimi deli in pisavo temeljnim resnicam naše vere v obraz, to je resnica, ki se ne da utajiti.

r Slovenska podružnica »Svobodne Misli« je imela preteklo nedeljo v Ljubljani svoj II. shod. Shoda, ki je bil zaupen, se je vdeležilo 250 oseb iz vseh slovenskih pokrajin. Čeprav je bil shod popolnoma nedolžna prireditelj, vendar je povzročil klerikalcem velike skrbi in mnogo strahu. In kako tudi ne, saj so se na njem sestali ljudje, ki vodijo najodločnejšo in najstrastnejšo borbo proti klerikalizmu. Škof Anton Bonaventura je proti shodu izdal posebno pastirsko pismo ter ukazal po vseh cerkvah v nedeljo moliti za svobodomislece. In škofov list »Slovenec« laže že ves teden o tem shodu, da se vse kadi. Nespametni ljudje ti klerikalci! Svobodomislecev se boje kot hudič križa, a mesto da bi o njih molčali, da bi ljudstvo ne vedelo za nje, pa delajo za nje z zabavljanjem v svojih časopisih najizdatnejšo reklamo. Stavimo, da bo z gonjo proti svobodomislecem samo naraslo njih število, saj bo vsled te gonje marsikdo prestopil v njihove vrste, ki bi tega sicer nikoli ne storil.

r Za klerikalce ni postav. Na nedeljo je bil sklican v Šmihelu pri Novem mestu političen shod klerikalne stranke. Okrajno glavarstvo je ta shod prepovedalo, gotovo ne iz kake nagajivosti, saj je kanonik Žlogar pri glavarstvu tako dobro zapisan, da ga je pri zadnji volitvi poslalo v volilno komisijo. Glavarstvo je torej shod prepovedalo — a vršil se je vendar. Klerikalci se kratkomalo niso zmenili za glavarstveno prepoved in so priredili vzlic prepovedi shod, na katerem sta govorila Žlogar in Jarc. Kaj je dandanes duhovnikom že

vse dovoljeno, in so postave samo še za naprednjake?

r Za družbo sv. Cirila in Metoda. Piše nam rodoljub: Za družbo sv. Cirila in Metoda je nabral lansko leto premarljivo delujoči »Klub naprednih akademikov v Celju« vsoto 600 K. Isti klub priredi tudi letos povodom obletnice 20. septembra 1908 zbiranje darov v enake narodne namene po Spodnjem Štajerskem. Želimo vzornim rodoljubom najboljših vsprejemov v vseh narodnih hišah, kjer se oglase, njihovo delo velja obrambi naše svete slovenske domovine. Tudi iz Gorice nam je došlo sporočilo, da nameravajo naši mladi rodoljubi praznovati 20. dan septembra z zbiranjem in doneski prispevkov za družbo sv. Cirila in Metoda. Živio! Naprej, zastava Slave!

r Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je imela meseca avgusta t. l. sledeči promet: I. Prejemki. 1. redni dohodki: a) prispevki iz nabiralnikov 1.996 K 61 v., b) prispevki podružnic: Kranjska 4.531 K 85 v., Štajersko 870 K 7 v., Koroško 93 K 82 v., Primorsko 2.227 K 20 v., skupaj 7.722 K 94 v., c) razni prejemki, darita, skupila za družbeno blago i. t. d. 3.564 K 27 v., skupaj 13.283 K 82 v.; 2. izredni dohodki: za Ciril - Metodov sklad se je vplačalo 7.955 K 33 v., — skupaj 21.239 K 15 v. II. Izdatki: 1. redni izdatki 13.773 K 35 v., 2. izredni izdatki: a) naložena volila in pokroviteljnine 11.744 K 57 v., b) naloženi znesek za obrambni sklad 12.415 K 33 v., — skupaj 24.159 K 90 v. — skupaj 37.933 K 25 v., primanjkljaja je torej 16.694 K 10 v., ki se je pokrnil iz prebitkov prejšnjih mesecev.

r 200 × 1000. Za Ciril - Metodov obrambni sklad so se priglasili zopet sledeči: 343—345. Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda na Uncu. 346—348. Podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v Cerknici. 349. Vahtar Ante, blagajnik okrajne bolniške blagajne v Voloski. 350. dr. R. R. v Št. Vidu pri Zatičini. 351. Marij Perhave, inženir v Trstu. 352. dr. Ploj Miroslav, državni poslanec itd., Dunaj. — Najiskrenejša zahvala vsem priglascem, posebno pa onim, ki so svoje prispevke tudi že vposlali! Le krepko naprej, da bode število 1000 v najkrajšem času doseženo!

r Iz šolske službe. Provizorični učitelj Leopold Ažman pride iz Javorja v Škofjo Loko. Učiteljska kandidatinja Iv. Kalin je imenovana za provizorično učiteljico v Radečah, učiteljska kandidatinja Angela Kumelj za Št. Jernej.

r Nastanil se je v Slovenjem gradu zdravnik dr. Železnikar iz Grada. To je prvi slovenski zdravnik v tem kraju.

r Zopet ena slovenska trgovina več. V najkrajšem času otvorita v Celju v novi posojilni hiši na vogalu Graške ceste in Ringa dva Slovenca gg. Priča in Kramar, trgovino s popolnoma svežim blagom. Kot narodnjaka jih najtopleje priporočamo občinstvu v mestu in na deželi.

r Prvi sestanek Hrvatov in Srbov v Celju je bil sklican za preteklo nedeljo. Sestanka se je udeležilo nepričakovano mnogo naših južnih bratov. Izvolil se je začasni odbor, ki ima ukreniti vse potrebno za ustanovitev lastnega društva. — Le naprej, bratje, v organizaciji je naša rešitev!

r »Sokol v Prvačini je imel 30. pr. m. svoj občni zbor. Iz Gorice je prišel starosta goriškega Sokola brat dr. Levpušček, ki je v lepih besedah pojasnjeval sokolske ideje. Izid volitev je sledeči: starosta Peter Leban, podstarosta Alojzij Zorn, tajnik Anton Zorn, blagajnik Vinko Tušar, načelnik Hinko Furlani, odborniki: R. Vodopivec, Iv. Gregorič, Ivan Peršič, Ivan Gregorič, E. Furlani, A. Šušmelj, J. Zorn. — Upa se, da se postavi v Prvačini kmalu Sokolski dom.

r Tudi Slovenci imamo zrakoplovce. V Gorici živi brata Josip in Edvard Rusjan, sinova sodarja. Imata 23, oziroma 25 let. Že dlje časa hodita v Italijo, kjer sta dala izdelati v tvornici Millerjevi v Turinu po svoji konstrukciji motor za zrakoplov. »Gazzetta dell' sport« v Milanu opisuje to iznajdbo jako laskavo. Motor ima 4 vertikalne cilindre, aparat je lahek in gibčen, teže 75 kg. Brata Rusjana sta Slovenca, eden je znamenit dirkač društva »Gorica«. Laški listi pa ju opisujejo za Laha in še celo Angleža iščejo v njima. — Čuje se, da mislita poskusiti svoj aparat na Rožicah tik Gorice.

r Važno za konjerejce. Dne 9. septembra ob 8. zjutraj bode uradovala komisija e. kr. domobranskega ministrstva v Št. Jerneju na Dolenjskem, kjer bode kupovala plemenske kobile v starosti od 3 in pol do 7 let ter te oddajala zopet v oskrbo ali prodajalcem ali drugim zanesljivim konjerejem. Kupna cena znašala bode 700 do 800 K. Komisija pa bode razen kobil tudi nakupovala druge konje, ako so sposobni za vojaško porabo ter bode tudi za te 700 do 800 K plačevala. Da se sčasoma upeljejo večji sejmi za remonte, želeli je, da se na ta sejm pripelje mnogo konj.

r Uradne vesti. Dne 15. oktobra 1909 bo pri okrajni sodnji v Cerknici dražba zemljišča vlož. št. 642 kat. občine Cerknica, cenjenega na 3205 K. Najmanjši ponudek znaša 2136 K 67 h in zemljišča vlož. št. 438 kat. občine Unec, cenjenega na 650 K; najmanjši ponudek znaša 433 K 33 vin. — Dne 10. septembra 1909 ob 9. dopoldne se bo prodalo na Karlovski cesti št. 11 in na Studencu št. 19 razna oprava, voz, dvokolo, razno špecerijsko in galanterijsko blago. — Dne 30. septembra 1909 se bo prodala pri okrajni sodnji v Ljubljani hiša št. 21 v Vodmatu, cenjena na 5794 K 75 h; dne 1. oktobra 1909 zemljišče vlož. št. 109 kat. obč. Podgorica, cenjeno na 3329 K; dne 24. septembra 1909 hiša v Ljubljani, Soteska št. 10, cenjena na 31.250 K; dne 8. oktobra 1909 hiša št. 7 v

Novem Vodmatu z vrtom, cenjena na 9370 K 80 h; dne 15. oktobra 1909 hiša v Ljubljani, Zeljarske ulice št. 4 z vrtom, cenjena na 32.754 K 36 h.

Ljubljanski novičar.

1 Nesreča. V nedeljo je pripeljal v deželno bolnico hlapec zidarskega mojstra in posestnika Matevža Iskre iz Kamnika Valentin Štrukelj neko žensko. Ko se je vračal po Dunajski cesti proti domu, mu pride v obližju topničarske vojašnice nasproti nek avtomobil, katerega se je konj ustrašil ter se splasil. Štrukelj je padel na tla in ga je konj vlekel z vozom vred kakih 50 korakov za seboj. Pri tem so se mu potrgala pri vpregi jermenja ter se je zlomilo pri vozu oje, s katerim je konj zdirjal po polju in ga še dosedaj niso dobili, pokvarjen voz in močno poškodovan hlapec pa sta ostala na kraju nesreče. Nek mimoideči gospod, ki je cel slučaj videl, je telefoniral po rešilni voz, s katerim so Valentina Štruklja prepeljali v deželno bolnico. Pri vozu je škoda 40 K, konj pa je vreden 700 kron.

lj Nabiralnik za pisma je bil pred kratkim ukraden nekemu trgovskemu potniku na Valvazorjevem trgu. Policija je prišla kot osumljenca nekega slaboglasnega premogarskega hlapca, ki je po dolgem obotavljanju slednjič tatvino le priznal ter povedal, da ima nabiralnik doma. Opraviti bode imel pred sodiščem.

lj Zelnote glave so kradli 2. t. m. posestniku Valentinu Erjavcu blizu prelaza na Dunajski cesti, ko jih je peljal v Ljubljano 45letni že mnogokrat predkaznovani tat iz Cerkelj Iv. Jerše, 25letni Fran Pucihar iz Šmarja pri Ljubljani in Fran Zorman iz Predoslja. Ko je Erjavce to opazil, jim je seveda prepovedal. Tatovi so ga pa začeli obmetavati s kamenjem, potem se pa spustili vanj, ga vrgli na tla in osuvali. Došli stražnik je Jeršeta prijel in aretoval, dva pa sta bila še pravočasno odnesla pete in je preskrbljeno, da prideta tudi v roke pravice. Jerše je nasilnega značaja in ima za Ljubljano prepovedan povratek. Izročili so ga sodišču.

Dolenjski novičar.

d V pojasnilo na dopis »iz Št. Jurja pod Kumom« objavljen v »Slov. Domu« št. 5. — Gospod župnik Fr. Avsec iz Št. Jurja je popolnoma nedolžen dejanja proti L. Čiču, objavljenega v »Slov. Domu« št. 5. — Pač se pripomni, da je zakrivil dejanje g. župnik Fr. Avsečev — sosed župnik iz Dobovca pri Št. Jurju pod Kumom. Le pomotoma se je zapisalo na dopis »iz Št. Jurja pod Kumom« — mesto »iz Dobovca pri Št. Jurju pod Kumom«.

d Čukarija v Radečah. V nedeljo, dne 5. t. m. se je vršil ustanovni shod radeških čukov. Vpisalo se jih je vseh skupaj 15, med temi je več še šolo obveznih otrok. Za sedaj volili so samo načelnika, ali, kakor čuki pravijo, voditelja. Izvolili so nekega Štefeta, mizarskega pomočnika pri našem očku županu, ki je res za to zelo sposoben, in bi bil še bolj, če bi mu kdo ušesa posodil. Ta vzor čuk je bil dosedaj pri škofovih zavodih v Št. Vidu. Ker ga pa tam več niso marali, so ga poslali k nam v Radeče. — K čukom je pristopil tudi predsednik radeških abstinentsov ta »čotasti Tonček«, ki ima še od lanskega leta ne prav prijazne spomine iz božje poti od sv. Neže na Kumu.

d Na visoki stopnji omike stoji radeški župnik. Dne 1. t. m. je psoval organista s čednimi besedami »ti prokleta baraba« — ter mu odpovedal službo. Vzrok vsemu temu je, da se organist — miren in vsestransko priljubljen fant — ne briga za nobeno politiko, kar pa gosp. župniku seveda ni prav. Zatorej bo moral revež s trebuhom za kruhom.

d V Radečah imajo pismonošo, ki misli, da je dolžan raznašati samo »Domoljuba« in »Slovenca«. Še nedolgo tega je nagovarjal nekega posestnika, ki je naročen na »Slov. Dom«, da naj ta list vrne, dasiravno je naročnino že plačal. Za sedaj to, če pa bomo v bodoče še kaj takega slišali, se bode, hočeš nočeš, moral mož zagovarjati pri sodišču.

d Iz Metlike. V soboto, dne 4. t. m. vršil se je izredni občni zbor podružnice sv. Cirila in Metoda, ker je dosedanji odbor odstopil. Zborovanja se je udeležil tudi potovalni učitelj gosp. A. Beg, ki je v jedratih besedah razložil pomen družbe za slovenski narod. Po precej dolgi in burni debati je bil izvoljen sledeči novi odbor: ga. Kat. Guštinova, predsednica; g. Zdravko Novak, podpredsednik; g. L. Jutraš, tajnik; gđc. Gabrijanova, namestnica; ga. Agata Makarjeva, blagajničarka; g. Morela, namestnik; odbornice: ga. Kopiničeva; gđc. Zofka Kobé; gg. L. Gabrijan ter Rado Predalič; pregledovalca računov: ga. A. Weibl ter g. Dako Makar.

d Iz Muljave nam pišejo: Poročil se je dne 6. t. m. posestnik Anton Lampret z Marijo Zupanc. Mnogo sreče!

d Poročila se bode gospdč. Mimica Makarjeva iz Metlike z gosp. nadporočnikom Jeršinovcem iz Črnomlja. — Iskreno čestitamo!

d Električno v Metliki! Pred kratkim časom je zgradil karlovški občinski zastop v Ozlju veliko električno centralo, ki preskrbuje celi Karlovec z električno močjo ter je v stanu še več električne moči oddajati. Kako velikega pomena je to za razvoj mesta in male obrti, ni treba posebej poudarjati. Korist in ugodnost električne razsvetljave je splošno pripoznana in zato se zlasti naša mesta, pa tudi že kmečke občine trudijo, pridobiti si v ta namen električni

ni tok, bodisi z lastnimi napravami, ali na ta način, da stopijo v zvezo s kakim tovarnarjem, od katerega kupujejo tok. Ali ne bi to storilo lahko tudi mesto Metlika, ko ni posebno daleč od centrale? Ko bi se občinski zastop za to začel nekoliko zanimati, gotovo bi šlo. Kolike koristi bi bilo to samo glede razsvetljave mesta, dalje ima mesto mlin, v katerem se lahko samo takrat dela, ako je dovolj velika voda. Ali ne bi lahko tu — sem napeljali električni tok ter bi na ta način vsaj mlinu mestu kaj nosil, ko bi lahko vedno delal. Nadalje, koliko bi lahko koristil električni tok pri poljedelstvu (stroji itd.) pri obrtništvu. Dandanes tlači malega obrtnika konkurenca tovarnen, ki imajo na razpolago velika sredstva, s katerimi mali obrtnik nikakor ne more tekmovali. Vsled tega propada domača obrt in nujno potrebno je, podati tudi manjšemu obrtniku pripomoček, da more za svoj obrat uporabiti vse tehnične pridobitve. Naj bi torej občinski zastop vse to upošteval in resno premišljeval o tej zadevi ter se ne strašil stroškov, s katerimi bode mnogo koristil ljudstvu.

d Iz Št. Ruperta nam piše somišljenik: Mislim, da še niste nobenega dopisa dobili iz našega kraja. Sprejmite torej od mene tele vrstice: Vreme imamo slabo, ne moremo spraviti pod streho niti otave. Kmetje žalostno gledajo, kaj da bo, ker imajo že itak malo krme. In naj se še ta pokvari, kaj potem? A tudi naš kaplan Šlajhar ima mnogo skrbi. In kako tudi ne, ko ima voditi Čuke, Marijine device, tretjerednice, mlekarne, posojilnico itd. Zdaj predeluje neki živinski hlev v dvorano, da ne bo treba Marijinim devicam, kakor pravi, več imeti predstav v drvarnici, kakor so jih doslej imele. Dalje hoče kakor pravijo, urediti prodajalno, kjer bo vse prodajal in vse kupoval, tudi lase. Menda bo strigel Marijine device. Sicer pa jih striže že sedaj. Ko so imele pred kratkim shod, je rekel, naj plača vsaka po 1 krono, ena je plačala, druga je rekla, da ima samo 60 vin., tretja pa, da ima samo 20 vin. Kaplan je pripomnil: tudi dobro, le dajte. Ali ni to vzoren dušni pastir?

d V pregnanstvo. Pretekli teden se je selil iz Št. Lovrenca nadučitelj Fran Potokar v Banjo Loko na Kočevskem. Kako je bil priljubljen, priča pač najbolj dejstvo, da so prišli možje od vseh strani, da se poslove in zadnjikrat stisnejo desnico možu, ki se je ves čas svojega tukajšnjega službovanja pošteno trudil za blagostanje svojih soobčanov. Pogrešali ga ne bodo samo otroci, ampak cela občina. V znak spoštovanja do svojega bivšega učitelja, so se zbrali vel. loški tamburaši, ki so igrali pozno v noč. Da bode nadučitelj Potokar bolj pomnil, kdaj ga je deželni šolski svet poslal iz Št. Lovrenca v pregnanstvo v Banjo Loko, se mu je pripetila na potu velika nezgoda. Ko je bil dobro uro od Kočevja, se je vlila silna ploha med grozovitim grmenjem in treskanjem. Na vrhu

hriba je udarila strela tik pred vozom, v katerem se je peljala njegova družina. Le z največjim naporom je voznik preprečil, da se nista konja splašila. Lilo je neprestano sedem ur. Uničena je vsa hišna oprava, ki si jo je nadučitelj Potokar tekom dolgih let pristradal; uničena je obleka in perilo. Vesel pa bo lahko, če si otroci ob takem vremenu niso nakopali kake trajne, neozdravljive bolezni. Tako se godi neopravičeno preganjanemu učitelstvu v krščansko-pravični deželi Kranjski.

d Šulferajnski vrtec v Zagorju ob Savi: Pišejo nam: Pri nas obstoji že več let šulferajnski vrtec, ki se napolnjuje vsako leto s slovenskimi otroki. Lovijo jih pod vsakovrstnimi pretvezami, ter nekatere celo oproščajo šolnine. Znano je, kako originalni sadovi prihajajo iz tega vrta. Ker bode sedaj kmalu začetek šole, opozarjamo slovenske starše, naj nikar ne pošiljajo otrok v ponemčevalnico. Da ohranimo našo last in rešimo svojo in čast naših pradedov, glejmo, da nobeden slovenski oče ne vpiše svojega otroka v nemški otroški vrtec. Onim, ki jim ne zadostujejo te vrstice, povemo, da jim morda ne bo ljubo, ako jih imenoma širši javnosti razglasimo.

d Ruski mladenič Veselov piše v listu za ruske kmete »Selski Vjestnik« o izletu pevskega društva »Zvon« iz Šmartna pri Litiji v Veliko Loko in o veselici podružnice »Družbe sv. Cirila in Metoda« v Litiji tako — le: »V nedeljo, dne 24. junija smo šli s svojim gospodarjem Treotom v prelepo vas Veliko Loko, kamor je napravilo izlet pevsko društvo »Zvon« iz Šmartna. Na Slovenskem imajo skoro v vsaki vasi svoje pevske društvo. Društveniki so nas sprejeli, kakor brate v svojo sredo, pripeli so nam na prsi svoje krasne trobojne znake ter se ves čas trudili, kako bi nas pogostili in razveselili. Peli so nam lepe svoje pesmi in tudi mi smo morali zapeti, kar smo znali. Njihove pesmi so izredno mile in blagodoneče. Našim pesmam so posvečali največjo pozornost in čez teden dni so z nami že skupaj peli te pesmi. Drugo nedeljo je društvo »Zvon« izletelo, kakor oni pravijo, v prekrasni trg, ki se imenuje Litija. Tam je bilo vse še bolj slavnostno. Tam se je pelo, plesalo, zabavalo, a spregovoril se je tudi marsikateri rodoljubni govor. To slavnost je priredila podružnica »Družbe sv. Cirila in Metoda«. Ta družba ima po vseh slovenskih pokrajinah svoje podružnice, četudi ne v vsaki vasi, a gotovo v vsakem trgu in mestu. Ta družba nabira denar, pravijo na stotisoče; s tem denarjem snujejo slovenske šole, kjer jih še ni. Kdaj se bomo mi v Rusiji povzpeli tako visoko, da bodo tudi pri nas po vaseh take podružnice? Toda poslušajte dalje! Pri obedu so nas posadili pri mizi na častno mesto, govorili na nas prekrasne zdravice, objemali nas in poljubljali. Najlepše izmed vseh je govoril predsednik podružnice učitelj Lajovic.

Treba je nam bilo na zdravice opetovano odgovarjati. Dasi že za silo govorimo slovenski, vendar so vselej izrekli željo, da bi govorili po rusko. Tako se nam godi na narodnih slavnostih. Pridobivamo si pri taki priliki mnogo znancev ter poizvedujemo, kam bi še kazalo prihodnje leto poslati nekaj naših mladeničev in delavcev.»

d V Malkovcu na Dolenjskem je kupil kmetič kravico. Vesel jo je gnal domov proti Sevnici. V neki gostilni se je med potjo odpočil in kravica tudi. Seveda je vlival on — gospodar dobrega »dolenjca«, a krava se je dolgočasila zunaj na vročini. Ker si mož nikakor ni mogel namočiti suho grlo, je postala kravica nervozna in odtrgala se je in jo popihala v bližnji gozd. — Kmetič jo je zastonj iskal. Vrnil se je domov brez nje. Čez dober teden so jo šele dobili, seveda precj oslابلjeno. Ljudje se čudijo, da je mogla toliko časa strpeti željo, posebno pa ne more tega razumeti pred tednom tako nesrečni, a sedaj zopet veseli gospodar.

d Tilnik si je zlomil dne 25. avgusta t. l. Matija Drenik iz Spodnje Straže št. 3. Nalagal je na Straži les v vagon. Ko je hotel potegniti neko deblo s cepinom k sebi, se mu je cepin izdril in Drenik je padel z vagona tako nesrečno, da si je zlomil tilnik. Prepeljali so ga sicer v bolnišnico v Kandijo, vendar je drugi dan umrl.

d Hruška v cvetju. Zadnje dni meseca avgusta je pokazala hruška poleg zrelega sadja še pet krasnih cvetov v vrtu gosp. Jakoba Drobniča v Sodražici.

Gorenjski novičar.

g Slovo od gosp. Žirovnika bilo je zelo pristrčno. Izgledalo je, kakor tedaj, ko se poslavlja ljubljani oče od ljubečih ga otrok. V soboto zvečer je bila zastavenička, pri kateri mu je ganljivo pel, od njega samega zasnovani pevski zbor, polnoštevno pa so ga pozdravili tudi krepki šentviški Sokol, zastopnik občine Zgornja Šiška, gasilno društvo Dravljje, čitalnica v Dravljah itd. Občinstva se je kar trlo. Govorili so večinoma sami Žirovnikovi učeneci, in sicer tako lepo, da smo že iz tega sprevideli, kako zelo se je prizadeval ž njimi njih ljubljani vodja. Drugi dan smo imeli veselico pri »Slepem Janezu«, pri kateri se je nabrala tudi lepa vsota za našo šolsko družbo. Gospod vodja Žirovnik nam je obljubil, da se bo vračal k nam, češ, toliko ajdovice nimajo šentviški klerikaleci, da bi se k vam ne vrnil!

g Slovensko narodno pesem gojil in proslavil je gosp. Žirovnik tako krepko, da je njega ime slavno med vsem slovenskim narodom. Izdal je večkrat narodne pesmi v obliki pesmaric, zadnja izdaja je namenjena za šolarje in je bila od ministrstva kot šolarjem primerna odobrena. Tak zaslužen učitelj prejel bi drugod zlate kolajne, nagrade in druga odlikovanja,

pri nas pa po zaslugi župnika in Klanfarja žalost in škodo. Varujte se, da ljudstvo ne izpregleda in ne pride na vrsto vaša premestitev.

g Nekaj za dobro voljo. O priliki zastaveničke odhajajočemu gosp. Žirovniku zlezli so klerikalni kolovodje na bližnji cerkveni stolp. Gnala jih je radovednost, češ, koliko bo ljudstva, kdo si bo upal govoriti. Toda, ojejinasta! njih radovednost se jim je slabo izplačala. Že prvi govornik gosp. Pipan iz Vižmarij bral jim je take levite in jim ob burnem ploskanju občinstva tako temeljito izpraševal njih vest, da jih je moralo biti sram na dno duše. Našel jim je, kako so ga obrekovali po časopisih, streljali v okno, sploh mu provzročali toliko gorja, da je bilo treba res moža jeklenih živcev, da je vse to srečno prenesel. Zdaj so pa svojemu delu postavili krono s tem, da so možu, ki je po 19letnem požrtvovalnem delu osivel med nami, v zahvalo preskrbeli premestitev. — Ogromno odobravanje je sledilo temu premišljenemu govoru. Prisluškovalci so tedaj slišali tako krepke, da jim bode brnelo po ušesih, slišali jih pa bodo še, kadar pride dan obračuna.

g Kako priljubljen je pri nas gosp. vodja Žirovnik, ki mora oditi na povelje klerikalne večine deželnega šolskega sveta, se kaže čedalje bolj. Skoro se ne dobi človeka, ki bi odobral to nasilstvo. Pri ljudstvu je gosp. vodja priljubljen, ljudstvo ga spoštuje, ker ve, da z njim izgubi vzoručitelja, katerega ne bo mogoče nadomestiti. Zato se nam pa zdi hudobija vnebovpijoča, ko je trdil član deželnega šolskega sveta Lampe, da naj se prestavi gosp. vodja zato, ker njegovi pristaši pobijajo okna po Št. Vidu. Kdo more to dokazati, kdo vas je tega naučil g. Lampe, kdo je pobijal okna? Če ste pošten duhovnik, odgovorite!

g Naš podžupan Cergol iz Stanežič je bil prevroče krvi. Naučil se je gotovo od Klanfarjevega Toneta, svojega šefa, ki jako rad zacepeta, če se mu vse ne ugodí. Toda preneroden je bil. Zacepetal je tako nerodno nad svojim sosedom, da bo moral to cepetanje plačati s tridnevnim zaporom, kar pač ni veliko, a je zdravo.

g Čuden slučaj. Ko je bil naš župnik, znani Šengarjev Tine, še kaplan pri nas, živel je v Št. Vidu neki Pofkar, dobrovoljček, lahkoživček, kar že ime pove. Tine ga je visoko cenil, da, celo trdil je o njem, da doseza s svojim talentom glede sadjarstva in kmetijstva našega gosp. vodjo Žirovnika. Toda, dasi je Tine Pofkarja tako visoko cenil, vendar zadnjemu ni bilo ljub, da bi bil ta Tine župnik v Št. Vidu. Pridušil se je čisto, da ne mara tega doživeti. A glej, uresničilo se je vse. Tine je postal župnik, Pofkar pa je umrl isti dan. Nekateri pravijo, da je dal ta dan župnik pritrkavati Pofkarju, večina pa je mnenja, da je pritrkavalo novemu župniku.

Res uganka. Ker pa narava zahteva menjavo, in kolo časa ne obstoji niti za trenotek, zato je tudi Pofkar dobil hitro naslednika v osebi svojega najboljšega prijatelja Kadeta. Pravijo, da mu je vreden naslednik, samo z župnikom se ne razume tako dobro, kot sta se s Pofkarjem. Neki večer prišlo jima je nekaj navskriž, menda radi Bogumile. No pa sodišče jih bo že poravnalo in potolažilo.

g Cerkevna slavnost v Dravljah. Dne 22. avgusta je bilo v Dravljah »žegnanje«. Naš župnik je že nedeljo prej raz leco nannil, da je dobil od svojega škofa nalog, da mora imeti od gostilničarjev v Dravljah izjavo, da ne bo imel nobeden godbe ta dan, sicer da ne sme imeti ondi maše. Draveljski gostilničarji pa se zanj niso menili, ker so vedeli, da on nima pravice odločevati, kdaj sme kdo imeti godbo ali ne; poleg tega mu pa tudi niso verjeli, da bi on imel tak strog ukaz. Najstarejši draveljski gostilničar je rekel: »Bomo videli, kdo ima prav, v Šiški bo prihodnjo nedeljo »žegnanje«, tam je isti bog, isti škof, samo župnik je drug.« In glejte, v Dravljah ni bilo maše, v Šiški pa, dasi se je skoraj v vseh gostilnah plesalo. Kaj nas to uči? Da nas je župnik nalagal, kajti če bi škof tako strogo naročil župniku v Št. Vidu, bi moral prav tako strogo naročiti župniku, v katerega področje spada Šiška. Uči nas pa tudi, da je naš župnik preomejen za svoj poklic, da ne zna pasti izročnih mu ovčic kot dober pastir. Jako smešno je bilo videti, ko je hodil omenjeni dan po cesti in ustavljal romarje, ki so se peljali v Dravljje počastit sv. Roka in prav mu je povedal romar, ko ga je ustavil, češ, da ni maše v Dravljah, rekši: »Če nečete imeti maše, se bomo pa navadili brez nje opraviti svojo pobožnost.« — Res, tu že neha vsa častitljivost duhovniškega stanu.

g Kako sodijo o našem župniku preprosti kmetje, naj služi sledeče: Ko je Tine postal župnik v Št. Vidu, razkoračil se je prvo nedeljo nato na prižnici, tolkel se na prsi, rekoč: »Tu sem jaz gospodar in nihče drugi.« Preprosti kmet pa je nato rekel: »Nima prav, ker vera nas uči, da prvi je bog, čigar dom je cerkev; torej bi imel biti župnik le njegov služabnik.« — Zabret, ali slišite sodbo ljudstva?

g Opustošenje Šmarne gore. Somišljenica nam piše: Ko me je nedavno obiskal moj stari znanec s Štajerskega, sva napravila več izletov v ljubljansko okolico, ki mu je zelo ugajala, da je kar prehvaliti ni mogel. Ko sva pa prišla na Šmarno gor, ni več hvalil temveč grajal. Rekel je, da je bil veliko in daleč po svetu, pa nikjer ni videl, da bi gozd tako divjaško izsekavali, kot na Šmarni gori. In res, kamor pogledaš, ne vidiš drugega, kot same parobke, ki mole iz zemlje. — Tudi lipam, ki rastejo blizu vrha gore, in katere so dajale lepo senco — ni prizanesla sekira; pose-

kane so jim vse veje prav do debla, da jih je videti, kakor telegrafske drogove. Ko pa prideš vrh hriba, te pa zaboli oko in srce, ko zagledaš pod seboj grdo marogo, ki kriči daleč v svet, kako lahkomisljeno se tu gospodari. Lani je stal na tem mestu lep mladi gozd, sedaj je pa popolnoma izsekan. Če pojde tako dalje, dočakali bomo v kratkem, da bo Šmarna gora popolnoma gola. — Res čudno, tam daleč na Krasu z velikim trdom in s stroški pogozdujejo, tu pa, takorekoč pred nosom Ljubljane, se pa napravlja Kras. — Merodajni krogi naj bi ukrenili potrebno, da se zabrani še nadaljnjo opustošenje Šmarne gore.

g Dva prsta je odtrgala cirkularna žaga tovarnarjevemu sinu Rudolfu Schnablu v Kamniku.

g V Bistrici je skočil mizar Josip Završnik v Kamniku. Ker mu je bila premrzla, je zlezel na suho.

g Obrtna zadruga za Bled in okolico priredi dne 19. septembra 1909 tretjo preizkušnjo vajencev v tekočem letu, in sicer ob 9. dopoldne v dvorani Blejskega doma. Vsi vajenci, ki so učeno dobo dokončali, naj se priglase pismeno k skušnji. Priglas je koleka prost ter ga mora učni mojster potrditi. Udje zadruga vplačajo pristojbine 5 K, neudje zadruga, ki se tudi lahko oglase, pa 12 K. Oglase se torej lahko učenci iz celega radovljanskega okraja. Komur za preizkušnjo podrobnosti niso znane, naj se pri obrtni zadrugi informira.

g Kranjskogorska podružnica S. P. D. priredi v nedeljo, dne 12. t. m. popoldne v hotelu »Razor« v Kranjski gori veselico pod imenom »Kmetška ofeta« v prid Aljažvega doma in podružnice. Svatba se vrši po starih narodnih običajih v narodnih nošah Gorenjske doline. Vstopnina prosta za svate v narodni noši in za člane planinskega društva. Na veselici petje kranjskogorskega moškega zbora.

g Samomor. V Domžalah se je obesil 70letni bajtar Juri A v š i č.

g V Kamniku je umrl v soboto, dne 4. t. m. ponoči po kratki, mučni bolezni v starosti 46 let gosp. Avgust Albrecht, meščan, posestnik in ključavničar. Pokojni je bil zvest pristaš narodno - napredne stranke. Tukajšnja društva izgube z njim vnetega izvršujočega in podpornega člana. Žalujejo gospe soprogi naše sožalje.

g Ubil se je 75letni Matevž Benedičič iz Železnikov, zadnja leta stanujoč v Češnjici. Padel je iz svisl na pod tako nesrečno, da je bil takoj mrtev.

g Državno podporo v znesku 520 K se je dovolilo kot prispevek za napravo vodnjaka v Glogdu, občina Križe v kranjskem okraju.

g Propad klerikalnih zadrug v Trzinu. Klerikalei so ustanovili v Trzinu med ondotnimi delavci in obrtniki konsum. društvo, čevlarsko zadrugo in posojilnico. Vse te zadruga je vodil neki Popov, popolnoma nesposoben človek, ki pa so ga klerikalei držali na teh mestih, ker je bil nji-

hov pristaš in ker je bil obenem tudi načelnik tamošnjih Čukov. Čeprav bi klerikalna »Zadružna zveza« v Ljubljani morala nadzorovati poslovanje teh zadrug, vendar tega ni storila, marveč je pustila Popovu čisto proste roke, da je gospodaril kakor je hotel. Posledica tega je bila, da so prišle vse imenovane zadruga v — konkurz. Dolgovi znašajo nad 100.000 K, saj v samem konsumnem društvu več nego 30.000 K. V Trzinu, kjer je občina v nemških rokah, čeprav je tamkaj samo okrog 200 Nemcev in nemčurjev in nad 2000 Slovencev, je v zadnjem času slovenska stvar prav lepo vspevala, da se je bilo nadejati, da dobe Slovenci občinski zastop že pri prihodnjih volitvah v svoje roke. Te nade so sedaj pokopane, ker bo klerikalni konkurs spravil na stotine Slovencev v Trzinu na beraško palico. Da bo torej Trzin še nadalje ostal v nemških rokah, je izključno krivda klerikalcev. Slovenski kmet, delovanje klerikalcev v Trzinu ti naj bo v svarilo in pouk, da se ti je treba v tvojem lastnem interesu na vseh poljih otresti klerikalnega vpliva in gospodstva!

Notranjski novičar.

n Vojaška nasilstva. Vojaki 27. pehotnega polka, ki so na vajah na Notranjskem, so v sredo 1. t. m. vse razbili v gostilni M. Stržaja na Rakeku in ranili mater gostilničarjevo. Slične izgrede so zagrešili tudi v Cerknici, v Vipavi in na Uncu. V Riharjevo gostilno v Logateu je prišel vojak, ki je pri vstopu v sobo zakričal: »Mi smo tisti, ki streljamo ljudi«. Ker si je gostilničar odločno prepovedal tako izzivanje, ga je podivjani Nemec napadel z bajonetom. Toda naletel je na nepravlega. Gostilničar mu je izvil bajonet, ga neusmiljeno pretepel ter ga vrgel na plano. Pozivamo vojaško oblast, naj napravi nemudoma konec temu vojaškemu divjanju. Slovenski kmet ni več voljan mirno prenašati še nadaljna nasilstva!

n Na meščanski šoli v Postojni bo vpisovanje učencev za šolsko leto 1909/10 dne 14., 15. in 16. septembra. V I. razred se sprejemajo vsi tisti učenci, ki so stari 11 let ter so z zadostnim uspehom dovršili 5. šolsko leto ljudske šole, kar je dokazati s krstnim listom in šolskim spričevalom. — Meščanska šola daje dovoljno naobrazbo, osobito za trgovski in obrtni stan ter pripravlja učence za vstop v učiteljska, primerne razrede realk, v trgovske šole in na razne strokovne šole.

n Vinska kupčija z vremščino je bila letos prav povoljna. Odprodal se je skoro ves lanski pridelek. Zadnji čas je cena vremščini zdatno poskočila.

n Bralno društvo v Gorenjem Logateu priredi povodom praznovanja svojega 25-letnega obstanka s sodelovanjem slavnega

telovadnega društva »Sokol« v Logateu in slavnega čveterospeva Jež - Treo - Accetto - Križaj, dne 8. septembra 1909 na vrtu, oziroma v gostilniških prostorih gosp. Julija Lenassi v Gor. Logateu veliko ljudsko veselico.

n Ali je nemški šolski nadzornik vsegamogočen na Kranjskem? Na slovenski šoli v Planini na Notranjskem je na izpraznjeno mesto imenovana kar pod roko Nemka Adela Christof. Ta gospodična je hodila v nemško zasebno učiteljsko v Huthovem zavodu v Ljubljani, ne da bi napravila zrelostni izpit. Čeprav torej nima predpisanihkušenj in ni usposobljena za pouk na slovenskih šolah 1. ker se ni nikdar učila slovenščine v šolah in 2. ker vobče ne zna slovenski, vendar je bila imenovana za učiteljico na popolnoma slovenski šoli za slovenske otroke! A v Ljubljani je nad 80 slovenskih učiteljskih kandidatinj, ki so brez službe in ki čakajo na nameščenje! Kako je mogoča taka krivica? Ne motimo se, ako trdimo, da je Nemki izposloval mesto na slovenski šoli v Planini okrajni šolski nadzornik za nemške šole na Kranjskem znani nemškutarski profesor Schrautzer, ki je doma v Planini. Vse kaže na to, da je bila stvar dogovorjena med Schrautzerjem in logaškim okrajnim glavarjem Eklom, ne da bi pri tem vprašala za mnenje, kakor je predpisano, krajni in okrajni šolski svet. Imela sta pri tem seveda poseben namen. Nemška učiteljica v Planini bi naj bila predhodnica nemške šole, ki bi jo radi imeli Windischgraetzovi graščinski uslužbenci v Planini. Slovenski kmetje v Planini in okolici, opozarjamo vas na to nakano. Poskrbite, da bosta krajni in okrajni šolski svet z vso odločnostjo ugovarjala proti temu imenovanju, ker bi bila prava sramota, da bi slovenski kmetje s svojimi žulji vzdrževali nemško učiteljico, ki ni niti za pouk vsposobljena. Slovenski kmetje, ako imate le še iskrico slovenske zavednosti, pritožite se na deželni šolski svet in ne pustite, da bi nemški okrajni nadzornik Schrautzer proti vsem postavnim predpisom gospodaril na slovenskih šolah, ki jih vi vzdržujete s svojimi groši!

n Iz šmihelske občine nam pišejo: Ali je mogoče, da misli prejšnji naš kaplan, sedanji župnik košanski, postaviti svojega sorodnika krojača za župana v naši občini. Ta mož je pred kratkem prišel kot trgovski pomočnik v tukajšnjo zadrugo, se tukaj seznanil s Karelno (župnikovo) sestro in zdaj že hoče pri nas županiti. Da bo pa bolj lahko dospel do te časti, ga je Karel napravil za posestnika. Kaj mislite o tem, zavedni občani? Ali ni Karel že dovolj dolgo gospodaril pri nas? Ali bomo trpeli, da bo pri nas ukazoval sedaj, ko je on odšel, njegov svak. Mevže bi morali mi kmetje biti, ne pa možje, ako bi kaj takega dovolili. Naj postavi »žniderja« Anči za župana, a mi hočemo domačina kmeta,

ki bo bolj skušen kakor je »žnider«, ki ne pozna in ne loči prosa od koruze.

n Iz Planine nam pišejo: Planinski vodovod je v škandaloznem stanju. Že sedaj, predno se zima prične, moramo opomniti naše slavno županstvo na vodovod, ki ne dela prav posebne časti Planini. Ko so vodovod gradili, so pri vsaki javni vodovodni pipi napravili okrog nekaj varnostni podstavek iz cementa. To je bilo takrat prav čedno. A sedaj, ako gre človek mimo, ne vidi drugega okrog pipe kakor samo nesnago, pesek, kamenje in blato. Pozimi pa, ko začne voda zmrzovati, so vodovodne pipe v takšnem stanju, da se mora človeku gnusiti. Namesto da bi takrat županstvo poskrbelo, da bi se javne pipe s slamo ovile ter zavarovale pred mrazom, si mora ljudstvo to samo oskrbeti. Ljudje ovijajo pipe z razno navlako in eunjami, da se mora človeku gabit piti vodo, tekočo skozi tako pipo. Da se lahko javne vodovodne pipe napravi snažne z malimi stroški s spleteno slamo, naj bi bile za vzgled sosednje občine: Postojna in Logatec. In sedaj naše občinske ceste, kakšne so te! Noge bi si lahko na njih položil. In vendar je toliko materijala — peska v bližini, takorekoč pred nosom, kakor v malokateri drugi občini. Zakaj se potem ceste ne posipajo? Dolžnost županstva bi bila, da te nedostatke odpravi, da se ne bodo tujci-letoviščarji nad tem zgrajali. Zato g. ata župan, le naj gredo večkrat pogledat po Planini in prepričali se bodo, da je res tako.

Vzrok izseljevanja.

(Piše Josip Klepec iz Amerike.)

Ako čitamo stare knjige občne zgodovine, vemo, kako so se morali naši pradedje boriti za svoj obstanek. Borili so se noč in dan zoper krvoločne Turke, katerih turban jim je delal mnogo preglavice; borili so se kot žrtve razmer, zoper lahkožive in nikdar zadovoljne grajščake, ki so jim vzeli, ako drugače ne, pa s silo, to, kar je krvoločnim Turkom ostalo.

Z žalostjo je napolnjeno srce vsacega rodoljuba slovenske krvi, ako se ozre v daljno preteklost. Turkov ne bo naš narod nikdar pozabil, grajščakov tudi ne, ker še vedno čuti rane iz onega starega časa, dasi je od tega preteklo že mnogo in mnogo let. Čuti te rane narod še danes, ker je zaostal od sosednih zapadnih evropskih narodov — v izobrazbi. Krivi so bili temu slabi časi, Turki in nikdar site pijavke naroda — ugrabljeni grajščaki, ki so trli in drli ljudstvo do gole kosti.

Med tem, ko so drugi zapadnoevropski narodi zidali šole, tovarne in se kosali za umetnost, se je moral naš praded bojevati proti Turkom in potiti na polju, da si je s krvavim potom pridelal vsaj za obstanek in nakrmil nenasičeno druhal v gradih.

Naš slovenski narod je bil, takorekoč prednja straža, ki je branil druge zapadne narode, a tega pa ti narodi ne pripoznajo. Nehvaležnost je plačilo sveta!

Kaj pa dandanes, ko se več ni bati Turkov na slovenskih tleh in grajska gosposka je le še v slabem spominu med narodom; tudi ta je šla rakom žvižgat. Ko niso bili kmetje prisiljeni jim dajati desetine in tlake, se je začel grad za gradom podirati in njih prebivalci so izginili v svet kot izstradane pijavke. Ali je blagostanje doma na slovenskih tleh? Moralo bi biti, saj narodu ne grozi več Turek, saj ga ne zatirajo grofje in graščaki! Kaj pa je potem krivo, da ni blagostanja na slovenski zemlji? Zakaj se trumoma seli naš narod v Ameriko in druge kraje? Ali morda nima naša rodna mati gruda kruha za svoje otroke, ali morda ni v naših gorah rudnin, ki bi se dale pretvarjati v dobro blago, ki bi nosilo vsaj zadostnih dohodkov, da bi narod rekel — pri nas je vsaj tako dobro, kot kje drugje!?

Naša mati slovenska zemlja je bogata rudnin, in zemlja je rodovitna, da se redkoma kje dobi kaj enakega. Kranjci pridelajo lahko žito raznih vrst na eni in isti zemlji, a po drugih krajih pa je drugače. V drugih krajih pridelajo ene vrste žita v obilici, a druga vrsta žita pa ne rodi skoro nič. V Severni Ameriki raste na severu najboljša pšenica, a koruza ne donša nič, v osrednji Severne Amerike je koruza kraljica, a pšenica je le majhen pridelek. Torej je naša slovenska dežela res plemenita, ako jo primerjamo drugim deželam, ker se pridelava vsako žito, vino in sadje na enem in istem prostoru.

Kaj pa naj bi bil potem pravi vzrok, da se naš narod izseljuje in si išče boljšega življenja? Kaj vendar??

Po vsi pravici se vsa ta krivda pripisuje avstrijski — trdovratni vladi, ki ne stori nič za svoje podanike, posebno, ako so slovanske krvi. Kaj so vredni vsi dragoceni zakladi na slovenskih tleh, ako pa ni sredstva, s katerimi bi se dali dobičkonosno uporabiti. Kaj so vredni milijoni stotov premoga, ki leži v črnomaljski okolici, ako ga ni mogoče spečati; kaj je vredno žito, sadje in vino, ki naraste na Dolenjskem, ako ga ni mogoče spremeniti v denar in porabiti v boljše svrhe. Premoga se ne izplača izvažati na volih, tudi pridelkov ne, ako bi pa imeli železnico, bi se vse lahko poceni izvozilo v daljne kraje, a narod bi imel dobiček v svojih skrinjah. Koliko poginje sadja in kako mnogo žita, vina in drugih pridelkov bi se prodalo lahko, ako bi železnica prinesla v Belokrajino kupce in odvedla blago, ki je danes mrtva stvar.

Ako bi vlada malo bolj skrbela za svoje podanike, bi se ti ne rabili seliti v tuje kraje in si tam iskati boljše sreče. Tudi doma se dobijo premogova polja in ga ne rabili hoditi kopati v tuje dežele, ker

bi si lahko služili svoj kruh na domačih tleh, ter pridobivali potrebnih sredstev za život.

Avstrijska vlada in postavodajstvo nima čuta za slovanski rod. Vlada je v nemških rokah, a kar je naših poslancev, so večinoma petolizeci ministrov, katerim se hočejo na vsak način prikupiti. Kaj poslancem mar za kmeta. Oni imajo vsega dosti in lepo se nosijo na stroške onih, ki so jih izvolili ter se jim smejejo v pest. Nemško - avstrijska vlada se pa veseli, da se iznebi slovenskih fantov in mladine, ker čimprej se mladina izseli, tem prej se bode vdal Slovan germanizmu.

Gospodarstvo.

gd Znižanje cene cementu. Ker se je odpravil cementov kartel in je nastalo zadnji čas mnogo novih cementnih tovarn, so cene cementu zadnji čas znatno padle. V Trstu in Ljubljani je padla cena do 150 K pri vagonu.

gd Nova stavba »Kolinske tovarne« na Martnovi cesti prav dobro napreduje in ne bo dolgo, ko se bodo začeli sukati v ogromnih nje prostorih stroji. Za sedaj se kolinska kavna primes še izdeluje na Glincah v Jugoslovanski tovarni, ki jo je Kolinska tovarna kupila. Z novo stavbo bomo stopili zopet dober korak naprej. Doslej smo bili glede na kavno primes navezani večinoma na tuje produkte, sedaj pa bomo imeli domače, kar najmodernejše opremljeno podjetje, v katerem bo investiran domač kapital. In zato tudi dobiček ne bo šel v tuje roke. Od dočika bo pa odpadla tudi marsikaka vsota za naše narodne namene. Če še uvažujemo to, da je blago Kolinske tovarne priznано najboljšee kakovosti, mislimo, da je ne more biti slovenske gospodinje, ki bi ne bila odjemalka Kolinske kavine primesi.

gd Ob gnojenju jesenske posetve. Vsak kmetovalec se mora zavedati, da glede na vedno večje potrebe ob manjšem pridelku ne more več obstajati. Ako hočemo zvišati pridelek ozimne in zboljšati nje kakovost, je neobhodno potrebno, obilno rabiti umetna gnojila. Ozimna pšenica, kakor tudi ozimna rž potrebuje ob prvem razvitku precej mnogo fosforjeve kisline, kalija in dušika. Seveda je treba vsa ta živila pred setvijo podati rastlinam v obliki topljivi v vodi, da jih rastline hitreje in lažje vsrkajo. Zaloga v vodi topljivih hranil je za rastline velike prednosti, ako je setev slabo prezimila. — Iz pre mnogih poizkusov, ki jih je napravil c. kr. dvorni svetnik dr. Julij Stoklasa za ozimno rž in pšenico v različnih krajih Češke, izhaja, da se s porabo zgoščenih gnojil, pridelek da zvišati do 100%. Najbolje je rabiti za ozimno rž in pšenico na ha 300—400 kg superfosfata, 200 kg 40%nega kalijevega klorida (na lahkih tleh 40—500 kg kainita) in

50—70 kg amonijevega sulfata. Vsak kmetovalec si tudi lahko prihrani mešanje, ako naroči mešanice, ki že obsegajo potrebna živila v primernem razmerju.

LISTEK.

Zajec v vasi.

(Humoreska; priredil A. Petrič.)

Nekega jutra, ko je solnčice še otiralo meglo raz oči, je bilo na našem vaškem trgu čudo živo. Na cesti pred kovačnico je zasedal brez stolov ženski zbor. Bilo je kakih dvajset teh poslancev v krilih. In deca, vstajajoča iz postelj in ne videča v sobi mamic in babie, je šla iskat jih plakaje in seve le v srajčicah. Dolgo ji ni trebalo iskati: povsodi je bilo tiho in le tam pred kovačnico se je oglašal živ govor. Deca je šla za glasom in ni se motila. Ženske so stale v krogu in stara kovačica med njimi. Ta je pravzaprav zbornala vse. Videla je baje zajca v vasi.

»Res?«

»No, ko vam vstajam, ljudje božji, pogledam po trgu, in kaj bi rekli? Od kapele sem skače čez most zajec! A kako brezbrizno, kakor bi bil tukajšnji kočar. Sapa mi je zastala, jaz vem, kaj pomeni taka mirha v vasi! V tem so zaškripale duri pri kolarju, zajec se je vsedel za trenutek in natezal ušesa. Skočim s postelje, da bi videla bolje, ali tu nič, tam nič. Zajec je izginil. Grem si pogledat mesto, kjer je sedel zajec — le njegove stopinje so bile vtisnjene v prahu. Ogledam se nakrati hop! in zajec mi je pobegnil izpod nog, čuda, da se ni prevrgel. Vidite, kako sem prestrašena! Le pogledajte, kako se še vedno vsa tresem. A zapomnite si, ljudje božji, dobro, da se kaj dogodi pri nas!«

»Bog obvari! A kam je bežal zajec?«

»Proč, naravnost proč, kakor bi mu kdo streljal nad ušesi, tja proti Slanemu.«

»To se mora vedeti, ker, kamor je bežal, od tam pride nesreča.«

»Gospod z nami! Budovičovo posestvo je tam tako ob kraji.«

»In če bi začelo goreti, pogorele bi vse kočice pod rebrijo.«

»Da, reči moram našemu ateu, da se gre asekurirat.«

»Ali pa pride povodenj!«

»To ne, voda bo prišla od Kalvodskih lesov, a ne od Slanega. To mora priti od Slanega — tja je bežal zajec!«

»Ali pa vojska — — —«

»To preje. Uprav včeraj mi je bral naš tatek v »Dnevniku«, da Francozi že streljajo tam nekje na Kitajskem. In ali je tako daleč od tam k nam? Takoj so tu.«

Trenotek so molčale, potem je pa kovačica začela znova.

»Zajec ni bil zastoj tu, le pazite. Prvič, bila sem še prosta, sem videla

zajca v vasi, in za teden dni so mi cigani ukradli na plotu obešeno kanefasasto krilo. Drugič, bila sem že omožena, sem vedela zajca v vasi. Bežal je proti Peručam. A za tri dni je tam žid osleparil kmeta za celo njegovo posteljo. Tretjič jo je ubral zajec skozi vas proti Drenovemu. Drenovskega pastirja je prehitela na paši nevihta, strela je udarila — a zakih sto korakov bliže, zadela bi bila pastirja.«

»A nesreče vendar le ni bilo, botra?«

»Kako ne? Kaj pa moja kanafaska?«

»Ali ta žid in strela — — —«

»Vsekakor je prišla od te strani vest o nesreči!«

Zajec v vasi! Ta vest je preletela hitro vso vas, od pastirjeve kočice do dvorca. Kjer je kdo bil, vsakdo se je požuril priti začasno k zborovanju pred kovačijo. — Vsakdo se je čudil, videč takoj zarana gnečo na cesti, a ko je zvedel, za kaj se gre, se ni čudil več. Ko je kovačica videla, da nihče več ne manjka in da vsi vedo, da je bil zajec v vasi, je razpustila sejo. Dala je še navod, kake koreninice in reki se rabi jo pri tej ali oni nesreči, naročila, da bi takoj pritekli po njo, ako bi se kje dogodila nesreča, in šla je kuhat zajtrk. Sicer jo je pa tudi že klical kovač, da naj ne stoji tako dolgo na cesti. Drugič so o tem času že zajtrkovali, a danes še ni niti zakurjeno. Tudi psi, ki so se sešli, so šli za njimi. Pes ve dobro: kjer je rano deca, tam je kaj za pod zob, a kjer je za pod zob, tam se je. Otroci so šli za mamicami, a psi za otroci. Slušali so tem pripovedim vaških klepetulj, da so vendar le slednji malo razumeli od vsega. Toliko so pa le izvedeli, da je bil zarana zajec v vasi.

Hm, to je vpitja! si je mislil Laskovičev Nero. Če bi ga bil jaz videl, skočil bi bil in bi ga bil tako — le zagrabil! In že je zagrabil Kolarjevega Azorja za vrat.

In če bi ti bil zajec, zagrabil bi te zopet jaz tako — le! je zalajal Budovičev Pozor in utisnil Neronu zobe za tilnik, ga stresel, da mu je zakrutilo kar v želodec. In iz klepeta ženskega je nastala pasja bitka in vsi so bili v enem klopčiču, da se je dvigal prah nad cesto. Do zajtrka je še daleč, kaj naj tedaj delajo? — — —

Bilo je popoldne. Vaške klepetulje so se zopet sešle na trgu in pretresale dogodek o nesrečnem zajcu. Čas so imele. Može so odšli z doma. Mogoče po opravkih? To pa to! Drug za drugim so jo ubirali v praznični obleki proti Slanemu.

Kaj tam?

I no, pojdimo za njimi. Vročina je, da bi se človek stopil, prepotimo se, predno pridemo tja, a vendar le pojdimo. Vidite, tam — le pred nami gre stari kovač. Pospešimo se, da ga dohitimo.

A kovač ima čvrste noge, kakor zajec, katerega je gonila zarana kovačica v vasi.

Ti, to je gorko! Dobro, da smo že v mestu. Pri »zelenem drevesu« imajo dobro pivo, pojdimo tja. Aaa! tu je gospod moj-

ster kovač! Ohladiti se tudi moramo. Saj je danes tako soparno!

(Dalje prih.)

Izdajatelj in urednik Rasto Pustoslemšek.

Loterijske številke.

Dvignjene v soboto dne 4. avgusta 1909.

Gradec: 79, 88, 64, 45, 37.

Dunaj: 74, 20, 11, 28, 25.

Dvignjene v četrtek dne 9. avgusta 1909.

Brno: 39, 70, 50, 41, 71.

Tržne cene v Ljubljani

od dne 4. septembra do 8. septembra 1909*

	Cena			
	od		do	
	K	h	K	h
1 kg govejega mesa I. vrste . . .	1	14	1	40
1 " " " II. " . . .	1	—	1	20
1 " " " III. " . . .	—	90	1	12
1 " telečjega mesa . . .	1	36	1	60
1 " prašičjega mesa (svežega) . . .	1	80	2	—
1 " " " (prekajenega) . . .	1	80	—	—
1 " koščunovega mesa . . .	1	04	1	02
1 " masla . . .	2	50	2	60
1 " masla surovega . . .	2	10	3	20
1 " masti prašičje . . .	1	80	—	—
1 " slanine (špeha) sveže . . .	1	56	1	78
1 " slanine prekajene . . .	1	80	—	—
1 " sala . . .	1	74	1	76
1 jajce . . .	—	06	—	07
1 l mleka . . .	—	20	—	—
1 " " posnetega . . .	—	10	—	—
1 " smetane sladke . . .	—	—	—	—
1 " " kisle . . .	—	80	—	90
1 kg medu . . .	1	20	1	40
1 piščanec . . .	—	80	1	20
1 golob . . .	—	40	—	50
1 raca . . .	1	40	1	80
1 gos . . .	4	80	5	—
100 kg pšenične moke št 0 . . .	46	50	—	—
100 " " " 1 . . .	46	—	—	—
100 " " " 2 . . .	45	50	—	—
100 " " " 3 . . .	44	50	—	—
100 " " " 4 . . .	43	50	—	—
100 " " " 5 . . .	41	50	—	—
100 " " " 6 . . .	38	50	—	—
100 " " " 7 . . .	33	—	—	—
100 " " " 8 . . .	16	—	—	—
100 " koruzne moke . . .	20	—	—	—
100 " ajdove moke . . . I. . .	42	—	—	—
100 " ajdove moke . . . II. . .	36	—	—	—
1 l fižola . . .	—	18	—	30
1 " graha . . .	—	—	—	—
1 " leče . . .	—	34	—	40
1 " kaše . . .	—	20	—	22
1 " ričeta . . .	—	18	—	20
100 kg pšenice . . .	29	—	—	—
100 " rži . . .	21	—	—	—
100 " ječmena . . .	18	—	—	—
100 " ovsa . . .	18	50	—	—
100 " ajde . . .	21	—	—	—
100 " prosa belega . . .	20	—	—	—
100 " " navadnega . . .	—	—	—	—
100 " koruze . . .	19	—	—	—
10 " krompirja . . .	4	10	4	20

Lesni trg.

Na trgu je bilo
— voz in — čolnov z lesom
Cena trdemu lesu od 10 K — h
do 11 K — h za m³.
Cena mehkeemu lesu od 9 K — h
do — K — h za m³.

Trg za seno, slamo in steljo.

Na trgu je bilo
— voz sena 8 — 10 —
— " slame 8 — 9 —
— " stelje — — —

Mestno tržno nadzorstvo v Ljubljani.

Poslano*)**deželnemu odboru kranjskemu in uredništvu „Slovenca“ v Ljubljani.**

V »Slovenca« z dne 30. avgusta t. l. ste priobčili v notici »Tvrška F. Suppantšitsch« nekaj zagovor, zakaj je dežela oddala dela za popravilo ceste Podrožje Petrovo brdo gospodoma Krek in Markelj, da sta za približno 10% dražja kakor se je glasila moja ponudba. Zagovarjate se stem, da »ne uživam dovolj zaupanja in ker bi delo itak moral oddati podnajemniku«.

Pozivljam Vas s tem odločno, da javno poveste **vzroke, zakaj ne uživam zaupanja in pri kom.** Nihče mi ne more ničesar očitati, izvršil sem že marsikako javno delo na popolno zadovoljnost. Železnično gradbeno vodstvo na Jesenicah oz. ravnateljstvo na Dunaju mi je izročilo 28. avgusta, oz. 10. oktobra 1903 vzdrževanje ravno iste ceste. Le vprašajte ta dva urada, ali nisem vršil dano nalogo ves čas (do konca junija 1905) na popolno zadovoljnost! Če sem torej pri državi zaslužil zaupanje, ne morete imeti stvarnega razloga, da mi ga pri deželi odrekate.

Ravno tako jalov je Vaš očitek, da bi moral oddati delo podnajemniku. Jaz bi delo vodil sam, kakor sem ga vodil pred leti. V tem oziru pripočam, da se prej prepričate, kako se delo vrši sedaj in da pometate pred svojim pragom: Zidarska dela, ki se meni niso zaupala, vodi že ves čas neki čevljar. Odkod ima neki ta sposobnost in »zaupanje«? Druga dela pa vodi cestni odbornik (!) Luka Markelj, torej podjetnik sam, a temu pač nihče, niti najboljši prijatelj ne more očitati, da ima o tem delu kaj pojma.

Ponovno Vas tedaj pozivljam, da objavite vzroke, zakaj meni ne zaupate in zakaj ste delo raje oddali 10% dražje. Objavite tudi cene raznih ponudnikov, da jih bo javnost mogla primerjati in soditi.

V dotičnem članku sami pravite: »Kdor oddaja kako delo, se naj na vsak način pri nas (t. j. pri uredništvu „Slovenca“) informira. S tem sami pravite, da je edino strankarstvo odločevalo pri tej oddaji.

Ako se ne odzovete mojemu pozivu, bom tudi jaz prisiljen isto misliti, kar drugi, da odločuje slepo strankarstvo na škodo davkoplačevalcev.

Zalilog, 1. septembra 1909.

Franco Demšar,
trgovca in posestnika.

* Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko kolikor določa zakon.

Restavracija

pri

„Zlati kapljici“

v Ljubljani, Sv. Petra cesta 27

priporoča slavnemu občinstvu

svojo izbornu kuhinjo, naravna vina in pivo.

Zmerne cene in točna postrežba.

Lepi, prijazni prostori, krasen vrt itd.

Za obilen obisk se priporočata

38 10—9 **Leopold in Alojzija Tratnik.**

Ustanovljena leta 1868.

Absolutno pred ognjem in tatovi varne

BLAGAJNE

izvrstne kakovosti

prodaja tovarna blagajn **M. Adlersflügel**

Dunaj, I., Franz Josefs-Kai št. 27.

Založnik rajfajzen. zadrug ltd.

43 24—8

Napredna gospodinja dandanes ne more izhajati v svojem gospodinjstvu brez Pekatet.

25 19—9

Na prodaj je

hiša

blizu železniške postaje; zraven je tudi kegljišče in lep vrt. 51 3—3

Vsako natančnejše pojasnilo se dobi pri lastniku **Franjo Severju**, posestniku v Hrastju in **Ludoviku Špillarju**, posestniku v Št. Petru na Krasu.

Za večjo trgovino na deželi se išče trgovsko izobražena

blagajničarka

s prakso. Ponudbe s prepisi izpričeval, referencami in z navedbo zahtev naj se pošljejo na tvrško: **Slavoj Jenko, Podgrad-Istra.** 52 2—1

Zastopnik 28 11—9

valjčnega mlina **Vinka Majdiča** iz Kranja **Slavoj Jenko** ima zaloge za odjem na debelo v Trnovem in Podgradu.

Trgovci! „Svoji k svojim“.

Eng. Franchetti

v Ljubljani, Sodnijska ulica 2, nasproti kavarne „Evropa“

priporoča svojo elegantno in higijenično urejeno

brivnico

in prodajo raznih dišav in kozmetičnih predmetov.

Svoji k svojim!

20 52—9

Prvi slovenski

pogrebni zavod

se priporoča slavnemu občinstvu

za ureditev pogrebnih sprevedov v Ljubljani in na deželi po nizki ceni.

Naročila se sprejemajo pri 21 12—9

Franco VidaliuLjubljana
Prešernova ulica.**Josip Turk**lastnik prvega slovenskega
pogrebnega zavoda.**Prva češka**

splošna delniška družba na zavarovanje na življenje — v Pragi ima svoje glavno zastopstvo za vse slovenske dežele v Trstu. Ta družba zavaruje na življenje po najnižjih cenah in po najugodnejših pogojih. 30 6—3

Singer „66“

najnovejši in najpopolnejši šivalni stroj.

Singer

šivalne stroje dobite samo po naših prodajalnicah.

Singer Ko. del. družbe za šivalne stroje

Kočevje

29 14—5

Glavni trg št. 79.

Poštne hranilnice št. 12.921.

Ustanovljena leta 1896.

Posojilnica in hranilnica v Moravčah

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

pisarna v hiši št. 1 (pri Tomanu)

sprejema in izplačuje hranilne vloge ter jih obrestuje po 4³/₄% od prvega dneva vlaganja sledečega meseca in do konca meseca, po katerem se je izplačala vloga.

Uradne ure so ob nedeljah od 1. do 5. ure ter vsako sredo od 4. do 6. ure popoldne. 22 25—9

Pojasnila se dajejo vsak dan od 8. do 12. ure dopoldne, izven praznikov.

Največja zaloge navadnih do najfinejših

otroških vozičkov

36 25—9 in navadne do najfinejše

žime.**M. Pakič**

v Ljubljani.

Neznanim naročnikom se pošilja s povzetjem.

Deset zapovedi za kmetovalca in deset zapovedi za zdravje

lepo tiskanih, prav zastoj in franko po pošti dobi vsak, ki piše ponje od lekarnarja

Trnkóczyja v Ljubljani,
zraven rotovža. 33 25—9

Franc Kraigher

krojaški mojster v Ljubljani

Kongresni trg št. 5 (Zvezda).

Priporočam se za izdelovanje

oblek za gospode.

Domače in inozemsko blago imam vedno v zalogi.

Cene zmerne! Delo solidno! Postrežba točna!
26 25-9

V. H. ROHRMANN

(prej Jože Strzelba)

LJUBLJANA

kupuje razne rastline, korenine, rožice, semena, lubje, divji kostanj, češminjev sok, jabolka za mošt, kosti, parklje, loj itd..

ima kot lastnik trdke 40 24 8

M. PAKIČ

vedno največjo zalogo škafov, raznih lesenin, košar, fine žime, morske trave itd.

Mlekarska zadruga v Moravčah

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

ima vedno v zalogi 23 25-9

polnomastni in polmastni emendolec ter polnomastni in polmastni trapist:

emendole kg	K 1-60	pozemendole kg	K 1-30
trapist . „	„ 1-80	poltrapist . „	„ 1-60

Prva slovenska trgovina

Pevc & Koželj

v KOČEVJU, v hiši slovenske „Kočevske posojilnice“

Manufakturno, galanterijsko in specerijsko blago

na debelo in drobno.

Zaloga moke V. Majdiča ter zaloga železnine.

31

25-9

Ustanovljena 1882.

Pošt. hranilnični račun št. 828.406.

Telefon števil. 185.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, na Dunajski cesti števil. 18, v Ljubljani

v lastnem združnem domu.

je imela koncem leta 1908 denarnega prometa

K 71,417.344-75

upravnega premoženja

K 17,519.983-93.

Obrestuje hranilne vloge

po $4\frac{1}{2}\%$

brez vsakega odbitka rentnega davka, katerega plačuje posojilnica sama za vložnike.

Uradne ure vsak dan

od 8.—12. in od 3.—4.

Sprejema tudi vloge v tekočem računu v zvezi s čekovnim prometom ter jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.

Stanje hranilnih vlog dne 31. decembra 1908

kron 17,102.911-27.

Posojuje na zemljišča po $5\frac{1}{4}\%$ z $\frac{1}{2}\%$ na amortizacijo ali pa po $5\frac{1}{4}\%$ brez amortizacije. Na menice pa po 6%. Posojilnica sprejema tudi vsak drug načrt glede amortizacije dolga.

Uradne ure vsak dan

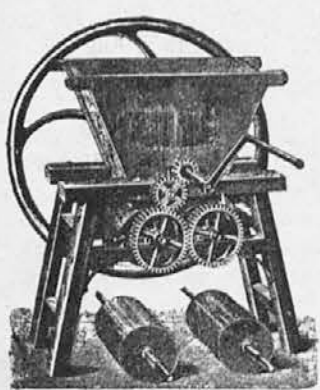
od 8.—12. in od 3.—4.

6 25-9

Izborna
češko budejeviško pivo,
 katero se prodaja v prid družbe sv. Cirila in Metoda
priporoča 40 24-8
 glavna zaloga češke budejeviške pivovarne
 v Ljubljani, Sv. Petra nasip št. 27.

Ljubljana **Josipina Herrisch** Židovske ul. 7.
priporoča svojo bogato zalogo
moških, ženskih in otroških čevljev
 najnovejše oblike, zelo trpežne ter elegantne fasone,
 rjave in črne prave ameriške čevlje
37 25-9 za gospode in gospe.
 Zunanja naročila točno.

Prva narodna veletrgovina z železnino
Fr. Stupica v Ljubljani
 Marije Terezije cesta 14 18-9
priporoča svoje izvrstne
 brane, pluge, ameriške kosilne
 stroje, slamoreznice, mlatilnice,
 čistilnice, motorje, železne blagajne,
 kuhinjsko opremo, štedilnike, peči,
 kakor tudi želez-
 niške šine, tra-
 verze, cement in
 sploh vse stavbne
 potrebščine,
 trombe, cevi in
 tehtnice.
Nizke cene!
 Točna postrežba, solidno blago!

Slovenci! Slovenke!
 Svoji k svojim!

Pred nakupom
 jesenskega in zimskega blaga
 se Vam priporoča
 slovenska trgovina pri
sv. Cirilu in Metodu
 v Ljubljani 10 12-9
 Lingarjeva ulica. Nasproti loterije!

Velika zaloga najnovejšega blaga za
 moške in ženske obleke.
 Največja izber satenastih, volnenih ter svilnatih rut.
 Ob potrebi spomni se vsak na to trgovino.

Vse ostalo letno blago poproda se po znatno znižani ceni!

	* Popravila in preobleke točno in ceno.		Popravila in preobleke točno in ceno.	
---	---	---	--	---

Najcenejše solnčnike in dežnike
 domačega izdelka priporoča 12 25-9
Josip Vidmar
 — v Ljubljani —
 Pred Škofijo 19, Stari trg 4,
 Prešernova ulica 4.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani

Del. glavica K 3.000.000.

Stritarjeve ulice števil. 2.

Rezervni fond K 300.000.

Podružnica v Splitu.

Podružnica v Celovcu.

Podružnica v Trstu.

Priporoča promese zemeljskih srečk II. izdaje k žrebanju dne 6. septembra 1909. Cena K 5.50.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih

4 1/2 %

Kupuje in prodaja srečke in vrednostne papirje vseh vrst po dnevnem kurzu.

52 52-2

Posojilnica v Črnomlju

registrirana zadruga z neomejeno zavezo

daje posojila po 5% in 5 1/2%

na osebni kredit tudi po 5 1/2%

in jih izvršuje kar najhitreje in najceneje.

Hranilnim vlogam daje 4 1/2 % obresti.

ki se pripisujejo s 1. januarjem h glavni ne da bi stranka morala knjižico predložiti; tudi rentni davek plačuje posojilnica sama.

Posojilnica ima 1502 zadrug, svoj lastni dom in preko 1.600.000 K hranilnih vlog.

Rezervni zaklad znaša 42.000 K.

Denar se lahko tudi po pošti pošilja in vzdiguje.

Naslov: „Posojilnica v Črnomlju“.

32 6-3 INČELSTVO.

Notranjska posojilnica v Postojni

registrirana zadruga z omejenim poroštvom.

Posluje vsak torek in petek od 9.—12. ure dopoldne.

Obrestuje hranilne vloge po 4 3/4 % od dne vloge do dne dviga brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje sama.

Daje posojila proti vknjižbi po 5 1/2 % in amortizaciji najmanj 1/2 %, na osebni kredit po 6 %. 2 25-9

Prošnje za posojila se sprejemajo le ob torkih, posojila se izplačujejo le ob petkih.

Stanje hranilnih vlog nad 36 milijonov kron.

Rezervni zaklad nad 1 milijon kron.

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA.

Za varnost denarja je porok zraven rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem premoženjem in vso davčno močjo. V to hranilnico vlagajo sodišča denar mladoletnih otrok in varovancev ter župnišča cerkveni denar.

Mestna hranilnica ljubljanska sprejema hranilne vloge vsak dan od 8. do 12. ure dopoldne in od 3. do 4. ure popoldne, jih obrestuje po 4 1/4 % ter pripisuje nevzdignjene obresti vsakega pol leta h kapitalu.

Dne 1. in 16. vloženi denar se obrestuje takoj.

Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega in ga vlagatelj ne zaračuni.

Denar se lahko pošilja tudi po pošti.

Sprejemajo se tudi vložne knjižice drugih denarnih zavodov kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje prenehalo.

Posoja se na zemljišča po 4 3/4 % na leto. Z obrestmi ob enem pa plača vsak dolžnik toliko na kapital, da znašajo obresti in to odplačilo skupaj ravno 5 % izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 1/2 leta. Kdor plačuje 6 % izposojenega kapitala, poplača dolg že v 33 letih. Dolžnik more svoj dolg poplačati tudi poprej, ako to hoče.

Posoja se tudi na menice in vrednostne papirje.

Mestna hranilnica izdaja lične domače hranilnike proti vlogi 4 kron, ki se takoj obrestujejo.

Priporočamo jih zlasti staršem, da z njimi navajajo otroke k varčnosti.

V podpiranje slovenskih trgovcev in obrtnikov je vpeljala ta slovenska hranilnica tudi

kreditno društvo.

Mestna hranilnica ljubljanska se nahaja v lastni palači v Prešernovi prej Slonovi (Elefantovi) ulici števil. 3.

7 25-9

V korist „Družbe sv. Cirila in
Metoda“

ČEŠKO PIVO

Ceške delniške pivovarne
v Č. Budejovicah.

Zalogi za Notranjsko:

Postojna

Trnovo

16 14-9

na Kranjskem.

Dva djiaka

se sprejmeta na hrano in stanovanje.

Klavir je na razpolago. 45 4-4

Josipina Lavrenčič, Marije Terezija cesta št. 11.

Izšla je

edino prava, starodavna BLASNIKOVA

Zahtevajte le Blasnikovo Pratiko, ker le ta je
edino prava, starodavna Pratika. Ne dajte se premotiti s
kako drugo podobno Pratiko in kupujte le Blasnikovo,
ker to Pratiko so tudi Vaši pradedje in dedje najraje imeli.

Le ona Pratika, ki ima na prvi strani tako podobo,
kakoršna se vidi tu, je prava starodavna Pratika.
Zahtevajte torej le Blasnikovo "Veliko Pratiko",
kterea se drži gesla: "Vse za vero, dom, cesarja!"

Cena 24 vinarjev.

Naša Pratika prinaša tudi letos mnogo zanimivih podob.
Držite se Vaše stare prijateljice Velike Pratique, ktere ste
najbolj navajeni.

AGRO-MERKUR

osrednja nakupovalna in prodajalna zadruga v Ljubljani

reg. z. z o. z.

Ljubljana, Janez Terdinova ulica št. 8.

Skladišče tudi v Trstu.

Agro-Merkur dobavlja svojim članom vse potrebščine za gospodarstvo ali za obrt, kakor poljedelske
in druge stroje, umetna gnojila (superfosfate, tomaževo žlindro, soliter, kalijevo sol itd.), modro
galico, žveplo, krmila, poljske pridelke, vse vrste semen, kolonijalno in špecerijsko blago itd.

Agro-Merkur prodaja pridelke in izdelke svojih članov.

Agro-Merkur se posebno priporoča za nakup bizeljskih in dolenjskih, istrskih, dal-
matinskih in goriških jamčeno pristnih in izvrstnih vin. Cene jako nizke.

Agro-Merkur ima jako obširne in ugodne zveze; zategadelj lahko vsakomur jako dobro in
hitro postreže.

2 54-9